

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: CHelsea 3-3878

NO. 284. — ŠTEV. 284.

NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 3, 1932. — SOBOTA, 3. DECEMBRA 1932

VOLUME XL. — LETNIK XL

VODITELJI STRANK VZTRAJAJO PRI PLAČILU DOLGA

AMERIŠKA VLADA NAJBRŽ SPLOH NE BO ODGOVORILA NA ZADNJO ANGL.-FRANCOSKO NOTO

Voditelji v kongresu pravijo, da ne sme Amerika niti za en cent popustiti. — Plačila, ki zapadejo dne 15. decembra, morajo biti na vsak način plačana. — Stimson je namignil, da Amerika ne bo oficijelno odgovorila. — Značilna izjava senatorja Boraha.

WASHINGTON, D. C., 2. decembra. — Zadnji dve noti, v katerima prosita Anglija in Francija, naj Združene države podaljšajo moratorij, sta naleteli vsepovsod na odločen odpor. Zadnje besedo ima seveda kongres, in kongres bo odločil, da morajo zavezniki plačati kot so obljubili, in sicer brez odloga, vse do zadnjega centa.

Predsednik Hoover, državni tajnik Stimson in zvezni zakladničar Mills so danes ponovno študirali note, in Stimson je rekel, ko je zapustil Belo hišo: — Najbrž ne bo potrebno, da bi oficijelno odgovorili Angliji in Franciji.

Dostavil je pa, da se vlada še ni odločila, kaj bo ukrenila v tem pogledu.

Ko so vprašali državnega tajnika, če bo vlada še pred sestankom kongresa kaj ukrenila na svojo pest, je odvrnil: — Mogoče se bo še kdo drugi oglašil predno se bo kongres sestel.

V uradnih krogih prevladuje mnenje, da bo predsednik Hoover obe noti in nadaljne, ki jima bodo najbrže sledile, izročil kongresu ter ga pozval, naj imenuje posebno zadolžno komisijo, katera se bo bavila z evropskimi predlogi glede regulacije vojnih dolgov.

Zelo dvomljivo je, da bi predsednik v kongresni poslanici predlagal kako podaljšanje moratorija.

Senator Borah, predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve, predlaga, naj se vrši svetovna konferenca, na kateri bi razpravljali o razorožitvi, vojnih dolgovih, reparacijah in svetovnem gospodarstvu. Na vprašanje, kaj misli glede francoske in angleške note, je odvrnil: —

— Vojni dolgovi so le del svetovnih gospodarskih težkoč. Nikakor bi ne bilo pošteno, če bi od ameriškega davkoplačevalca zahtevali, naj prispeva svoj delež k odstranjenju ene teh težkoč ter naj se za druge ne zmeni.

Voditelji obeh strank vztrajajo pri plačilu, edino demokratski senator Bankhead iz Alabame tvori izjemo. On predlaga, da morajo plačati zavezniki do 15. decembra obresti, ostala plačila naj pa plačajo pozneje in sicer po načinu, ki bo zanje in za Združene države najbolj primeren.

Snell, republikanski kongresnik iz New Yorka demokratski senator Harrison iz Mississippi pravi, da ne sme nikogar preplašiti angleška pretnja, da bo Anglija zvišala carino na ameriško blago.

— Take pretnje, — je rekel Harrison, — ne morejo dovesti ameriškega naroda do sklepa, da bi podaljšal moratorij oziroma črtal vojne dolgove.

Watson, voditelj republikancev v senatu, ki je bil pri zadnjih volitvah poražen, je dejal: — Dosedaj še nisem naletel niti na enega Amerikanca, ki bi bil za podaljšanje moratorija oziroma za črtanje vojnih dolgov. Nadalje nisem naletel na nikogar, ki bi ga razburjala pretnja Anglije, da bo zvišala carino na ameriško blago. Prepričan sem, da bodo dolžniki do 15. decembra plačali svoj delež.

Značilna je tudi sledeča izjava prihodnjega podpredsednika Garnerja: —

— Narodi, ki nam dolgujejo, naj govore karkoli hočejo, kongres ne bo ničesar storil v tej zadevi. Mi

General von Schleicher--novi nemški kancler

MEHIŠKI DUHOVNIKI SE SKRIVAJO

Duhovniki morajo skrivaj opravljati cerkvena opravila. — Mašujejo po hišah. — Po vaseh ne nadlegujejo duhovnikov.

Mexico City, Mehika, 2. dec. — Ker je mehiška postava zelo omejena opravljanje cerkvenih obredov, so duhovniki po nekaterih državah prisiljeni skrivaj opravljati razne cerkvene obrede.

Vendar pa je to izvrševanje verskih obredov manjše kot v letih od 1926 do 1929, ko so bile vse cerkve v Mehiki zaprte.

Pred enim tednom, ko je stopila v veljavo nova cerkvena postava, je bilo v Guadalajari, v državi Jalisco, aretiranih petdeset oseb. V državi je dovoljenih samo 57 cerkev. V državi Jalisco je bilo leta 1926 mnogo nemirov zaradi cerkvene postave.

Sedanji položaj se zelo razlikuje od položaja pred petimi leti, ko sploh ni bilo dovoljeno opravljati cerkvenih opravil. Sedaj pa so povsod cerkve odprte, dasi v določenem številu.

V državah Tabasco in Vera Cruz je vsaka cerkev prepovedana.

Ko je governer države Vera Cruz določil po enega duhovnika za 100.000 vernikov, so oblasti pričele preganjati duhovnike in skoro vsi duhovniki so morali zapustiti državo. Od tedaj se je skrivaj vrnilo nekaj duhovnikov ter so opravljali cerkvena opravila po hišah. V mnogih slučajih so bili katoličani prisiljeni iti v drugo državo, da se poroče, za kerste in mašo.

Sedanji položaj se tudi razlikuje od prejšnjega z leta 1926, ker so sedaj vsi škofje poslali pastirska pisma, v katerih pozivljajo vernike, da spoštujejo obstoječe postave. V mnogih slučajih oblasti, zlasti na deželi, izpregledajo postave in pustijo duhovnike opravljati svojo službo, ker je to že skoro življenjska potreba ljudstva.

NAJDBA STAREGA SLONOVEGA ZOBA

Beloit, Wis., 2. decembra. — V South Beloit, so izkopali zob mamuta ali mastodona, ki je star najmanj 50.000 let.

Zob je dolg 18 paleev. Žival je morala poginiti ob obrežju reke ali jezera ter jo je zakril pesek in zemlja v pleistocenski ali ledeni dobi. Druge kosti je mogoče voda odnesla.

Mamut je bil visok do 14 čevljev in 10 čevljev dolg. Te vrste živali so živele v Severni Ameriki in Sibiriji in so bile dvojne vrste. Eni so bili poraščeni, drugi pa brez dlake.

V Ameriki imamo isto pravico do lastnega mnenja kot ga imajo v Evropi. Pred dobrim tednom sem rekel predsedniku: — Čimprej pridejo narodi, ki nam dolgujejo, do prepričanja, da pričakujejo Združene države točno plačilo, toliko bolje bo za nas, zanje in za ves svet. Istega mnenja sem tudi danes.

JAPONSKO PRODİRANJE

V treh bitkah je padlo 200 Kitajcev. — Boji se vrše v velikem mrazu. Japonci prodirajo proti ruski meji.

Tsitsihar, Mandžurija, 2. dec. Japonci in Kitajci so v zadnjih 24 urah v ostrem mrazu bili v treh bitkah, v katerih je padlo okoli 200 Kitajcev.

Navzile trdovratnemu odporu so Japonci napredovali ob kitajski vzhodni železnici proti sovjetski meji. Poglavito silo zbirajo Kitajci v Čalantunu, 75 milj severno od Tsitsihara.

Poveljnik kitajskih čet, general Su Ping-wen ima svoj glavni stan v Mančuli z več tisoč vojaki ter 183 japonskimi talei. Med njimi je 282 žensk in otrok.

Četudi je bilo pričakovati, da hoče Japonska uničiti vojsko generala Su Ping-wena, vendar njen končni namen ni znan.

Iz japonskega glavnega stana v Čalantunu je bilo poslanih 1500 vojakov proti Hsinganu, kjer je najbližja postojanka kitajskih upornikov. Aeroplani poročajo, da Kitajci beže po zamrznjenih planjavah v mrazu 13 stopinj pod ničlo.

POŽARNA BRAMBA USTAVILA NEMIRE

Varšava, Poljska, 2. decembra. Policija je pripeljala požarno brambo in namerila cevi na uporne dijake, ki so že celi teden prirejali demonstracije po mestu proti židom.

Dijaki so zahtevali, da bi bili židje kaznovani za svoje demonstracije, in da se razpustijo vsa židovska društva ter zagrozili, da bodo demonstrirali, dokler ni na Poljskem rešeno židovsko vprašanje.

V Poznanju so dijaki napadli židovskega profesorja Kazimira Novakowskega. Aretiranih je bilo več komunistov.

Lvov, Poljska, 2. decembra. — Dijakom ni bilo dovoljeno ostati po ulicah po osmi uri zvečer, ker so oblasti skušale preprečiti spopade med dijaki in židi. V teh izgreh je bilo ranjenih nad 300 oseb, dve pa sta bili ubiti.

PARAGVAJCI SO BILI PORAZENI

La Paz, Bolivija, 2. decembra. Bolivijci so odbili velik paragvajski napad na trdnjavo Saavedra. Napad je bil vpriporjen na fronti sedmih kilometrov, kjer se nahaja 20.000 bolivijskih in paragvajskih čet. Bolivijci so bili utrjeni v zakopih in jih je varovala močna artilerija. Paragvajci so imeli zelo velike izgube.

DEMONSTRACIJE BREZPOSELNIH PREPOVEDANE

Podpredsednik Curtis in novi podpredsednik Garner ne dovolita parade. — Smejo pa priti v skupinah v glavno mesto.

Washington, D. C., 2. dec. — Voditelji brezposelnih so šli v kapitol, da pregovorijo podpredsednika Charlesa Curtisa in novo izvoljenega podpredsednika Johna N. Garnerja, da bi jim bila dovoljena protestna demonstracija 5. decembra, ko prične kongres svoje zasedanje.

Niti Curtis niti Garner nista hotela ničesar obljubiti, nakar so voditelji odšli s pretnjo, da bodo zopet prišli z 2500 pristasi, ki bodo klicali: — Prej kruh, kot pivo!

Toda tedaj jih bodo počakali vsi washingtonski policisti in 100 posebnih stražnikov, ki so se izvežbali v metanju solznih bomb in v porabi policijskih palic.

Komisarji distrikta Columbia so poslali policijskemu komisarju Brownu naročilo, da pusti brezposelnim prihod v mesto. Prej je naznanil Brown, da bo ustavil armado na meji distrikta Columbia in jih bo pustil v mesto po dva ali tri.

Predsednik National Unemployed Council William Reynolds in Benjamin sta se zglasila pri novem podpredsedniku Garnerju, ki ju je prijazno sprejel.

— Kar govorite, fantje, — je rekel. — Zato sem tukaj, da poslušam.

Reynolds je prebral dolgo prošnjo, ki med drugim zahteva:

1. Ustavodajni načrt, ki daje prednost kruhu pred pivom.
2. Hrano, stanovanje in policijsko varstvo za brezposelne.
3. Pravico za demonstracije pred kapitolom.

— Dobro fantje, — je odvrnil Garner. — Sprejem to prošnjo in bom ravnal ž njo ravno tako, kot z drugimi. Dobivam jih brez števila. Povem pa že sedaj, da ne bom dal dovoljenja za demonstracijo pred kapitolom.

Nato sta obiskala še podpredsednika Curtisa, ki pa ni bil tako prijazen. Ko sta Benjamin in Reynolds prišla v njegov urad, je rekel:

— Povedal sem vam že včeraj, da ne morete govoriti z menoj. Brez vsake koristi je prositi me za dovoljenje za parado pred kapitolom, ker ne maram v tem oziru ničesar ukreniti, dokler mi ni predložena pisana prošnja. Tako vam je bilo povedano, ko ste bili tukaj pred enim letom. Zakaj mi to zdaj zopet prinašate?

Benjamin je Curtisu predložil iste zahteve kot Garnerju.

Ko sta šla iz kapitola sta srečala senatnega adjutanta Davida Barry, katerega sta ogovorila, ker sta ga poznala že od lanskega leta. Benjamin mu pravi:

— V pondeljek bomo zopet sušili priti v zbornico.

— Da, — odvrne Barry, — lahko poskusite.

— Saj tudi bomo in bomo razbili vrata, — pravi Benjamin. Barry je mirno šel dalje.

GENERAL BO ŠE NADALJE POVELJNIK REICHSWEHRA

BERLIN, Nemčija, 2. decembra. — Generalu von Schleicheru, ki govori sam o sebi, da je "mož brez živcev", je naročil prdsednik Hindenburg, naj sestavi ministrstvo, ki ne bo nikomur drugemu odgovorno kakor predsedniku. S tem je postal Schleicher državni kancler, in njegova naloga bo, povesti razcepljen in obubožan nemški narod bolj-ši bodočnosti nasproti.

Ako se bo Schleicher izkazal vrednim zaupanja, ki ga stavlja vanj predsednik Hindenburg, bo nazvle sedanji politični opoziciji kmalu imel za seboj pretežno večino nemškega naroda.

Kot kancler bo še nadalje ostal poveljnik državne brambe, kajti če bi odstopil kot obrambni minister, bi mu bilo jako težko izbrati naslednika.

Schleicher je star petinpetdeset let ter je baje nenadkriljiv strokovnjak v vojaških zadevah.

V državnem zboru bodo njegovo politiko podpirali nemški nacionalci, centum, nemška ljudska stranka in bavarska ljudska stranka. Te stranke imajo v državnem zboru 151 mandatov. Vsega skupaj bo v državnem zboru, ki se bo sestel prihodnji tork 586 poslancev.

V Weimaru je izdal voditelj nemških fašistov, Adolf Hitler, manifest, v katerem pravi, da narodni socialisti ne bodo pod nobenim pogojem sodelovali s Schleicherjevim kabinetom.

FORDOV NASVET DELAVCEM

Pravi, da se razmere izboljšujejo. — Delavci naj bi šli iz mest in naj bi sami rešili gospodarsko vprašanje.

DETROIT, MICH., 2. decembra.

Henry Ford, ki je bil pred nekaj dnevi operiran, je rekel, da delavci sami lahko rešijo sedanji delavski položaj s tem, da delajo za sebe, mesto da iščejo delo.

Ford je rekel, da se Amerika polagoma vrača k skoro še boljšemu življenjskemu standardu kot je bil v najboljših letih. Za sedaj še nima namena, da bi opustil izdelovanje in prodajo avtomobilov, temveč bo v kratkem času postavil na trg nekaj novega, kar se tiče njegovih avtomobilov.

Ford pravi, da se mesta prenapolnena s prebivalci, ki naj bi šli kam drugam.

V svoji bolniški postelji je sprejel Jamesa Roosevelta, sina novo izvoljenega predsed. Franklina D. Roosevelta.

— Jaz vedno držim z našim predsednikom, — mu je rekel, — pa naj bo kdor hoče.

Glede avtomobilov je rekel: — Vnačrtu imamo, da bomo izdelali veliko množino avtomobilov. In prepričan sem, da jih bomo prodali.

— Po mojem mnenju bi mogla vlada pomagati za izboljšanje našnjega položaja, ako bi opustila

VIHAR UBIL 50.000 GOLOBOV

London, Anglija, 2. decembra. Vsaka majhna burja, ki nekoliko razburi morje, vrže na obrežje žalostne ostanke 50.000 golobov, ki so bili v tekmi izpušeni v Franciji in so leteli preko Angleškega kanala.

Vrednost golobov, ki so poginili na tem poletu, se ceni na 750 tisoč dolarjev, ali po \$250 za vsakega goloba. Golobi so bili izpušeni na različnih krajih Francije in so leteli proti svojemu domu v Angliji čez Angleški kanal. Ravno nad kanalom pa so zašli v gosto meglo, od zgoraj pa jih je slepilo sonce, vsled česar so bili v svojem poletu kar največ omočeni.

Od 50.000 golobov jih je le malo priletelo domov. Nekateri lastniki, ki so poslali na polet po kakih 30 golobov, so sporočili, da se ni vrnilo niti "eno pero".

Majhna trupa, katera vrže morje vsak dan na suho, priča o njihovi tragediji. Na poletu so se utrudili in so padli v morje.

PREDZGODOVINSKA ČELJUST

New Haven, Conn., 2. decembra. Kot naznanja dr. George Grant McCurdy, ravnatelj Yale vseučilišča, so v votlini Owen, na vznožju Karmelske gore izkopali močeno čeljust palestinskega človeka. Iz tega sklepa dr. McCurdy, da je v onem času živel dvojna vrsta človeka.

NAJDBA RAZVALIN AZTEKOV

O'Neill, Neb., 2. decembra. — V bližini mesta so našli razvalino ki dokazujejo, da so stari Azteki trgovali z to pokrajino, ali pa so ji celo vladali.

V razvalinah starega indijanskega rodu so našli konice pišle, ki so podobne navadnemu steklu. Ta izdelek dokazuje, da so bili tedanji prebivalci na visoki stopnji izdelovanja stekla.

Našli so tudi sledove cest od juga proti severu, iz česar se more sklepati, da so Azteki hodili proti severu, kjer so dobivali zlato, ki so ga Azteki zelo cenili in katerega so v veliki množini našli v raznih grobnicah v Mehiki.

kontrola nad našim denarjem, kot določa ustava.

O prohibiciji je govoril z velikim zanimanjem.

— Mnogo ljudi misli, da bo obojna pijača pomagala in da jo bodo imeli že za Novo leto. Samo ako bodo mislili na to in bodo držali roko na svojem licu, bodo ostali za vedno v tem položaju.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENE PUBLISHING COMPANY,
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treasurer

Place of business of the corporation and address of above officers:
215 W. 12th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Published Every Day Except Sundays and Holidays

For one year in advance	For New York in one year	\$7.00
For six months in advance	For New York in six months	\$3.50
For three months in advance	For New York in three months	\$1.75
For one month in advance	For New York in one month	\$0.50

Subscription Terms \$3.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" takes every week one hundred and fifty copies in the form of a book.

Books are published in the form of a book. Denar naj se blagovoli poslati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivalnice naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 215 W. 12th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3535

MOLK JE ZLATO

George Holden Tinkham je v poslanski zbornici v Washingtonu zastopal enajsti okraj države Massachusetts. Tinkham je bojevit možak in dober ljudski zastopnik ter ima vse one lastnosti, ki jih je pričakovati od prebivalca starega Bostona.

Možak je odločen republikanec. Dasi so pri zadnjih volitvah demokratje skoro vsepovsod zmagali, je bil Tinkham vendarle izvoljen in sicer z veliko večino glasov.

Za zopetno izvolitev se ni popohoma nič potozal. Nobenih govorov ni imel in nobenih zborovanj ni prirejal. Držal se namreč načela, da je molčati zlato. Zmagal je, ker je molčal.

Ko se je začela volilna kampanja, je pregledal Tinkham položaj ter prišel do zaključka, da je previdnost najboljša spremljevalka hrabrosti.

Meseca avgusta je odpotoval v Evropo ter obiskal skoro vsa večja evropska mesta. Za ameriško politiko se je toliko brigal kot za lanski sneg.

Njegov demokratiški nasprotnik je prirejal govore in zborovanja ter klatil neumnosti.

Tinkham se je dan pred volitvami vrnil. Naslednjega dne je šel volit, proti večeru so mu pa sporočili, da je bil izvoljen z ogromno večino glasov.

Pri tej priliki se je najbrž spomnil onega kandidata v državi Missouri, ki je z eno samo izjemo govoril v vsakem okraju one države. Izvoljen je bil pa v enem samem okraju in sicer v onem, v katerem ni govoril.

Tinkhamov slučaj dokazuje, da volilci ne dajo več dosti na prazno govoričenje.

Prava dobrobit bi bila, če bi bili kandidati prisiljeni tekom vse volilne kampanje molčati. To bi jim bilo seveda težko, toda za marsikoga bi bila baš v tem rešitev.

V teku zadnje kampanje je narod dokazal, da se prav dobro zaveda obstoječega položaja in da se ne da vplivati od raznih govorov in govornikov.

Ni kaj posebno dostojanstveno, če predsednik dežele in njegov protikandidat večer za večerom govorita, če se na vsakem železniškem križišču kažete radovedni ljudski možiči, katera se običajno razočarana razide, ko izgine vlak v daljavi.

Ta silna reka govorov vzbuja v volilcih dvom in nejasnost, in silka, ki so si jo v svoji domišljiji ustvarili o vzvišenih voditeljih, ponavadi močno obledi.

George Tinkham je dokazal, da gre tudi brez govorov. Zatorej naj služi Tinkham drugim za vzgled.

ZNANOST IN KRIZA

Neznosno dolga svetovna gospodarska kriza je prizadela človeka veliko trpljenje. Vodilni kulturni delavci iščejo odgovora na vprašanje, kdo je vsega tega kriv. Znan francoski državnik Joseph Caillaux je nastopil z obtožbo znanosti in tehnike. Novi izumi in boljši stroji hočejo prav na prav pomagati splošnemu blagostanju odpraviti zamudno in zdravju škodljivo ročno delo. A pod sedanjimi razmerami ta napredek le pomeni več brezposelnosti. Kupna moč obubožanega ljudstva nazaduje, dočim mečejo tavarne na trg vedno več blaga. V trgovini vlada zastoj. Podjetniki propadajo. Revščina naraste. Človeštvo je zašlo v začaran krog. Gospodarski napredek, ki bi moral biti blagoslov, postaja prokletstvo. Znan francoski matematik Emil Borel je objavil v odgovor na te napade zanimivo razpravo: "Ali je odgovorna znanost za svetovno krizo?" Tu dokazuje, da je tehnični napredek samo sredstvo, orodje, ki utegne biti koristno ali škodljivo. Za krizo je odgovoren samo socialni ustroj naše družbe, ki na svoj način izrablja znanstvene uspehe. V idealnem primeru, v kmečki ali obrtniški družini ne more povzročiti novosti nobene krize. Kupljeni tovarni avtomobil prihrani čas mekari, umetno gnoli lajša delo na polju, motorne statve večajo produktivno. Vsi družinski člani imajo potem več časa za počitek in razvedrilo, manj dela in več služka, ne da bi imeli povod za prepir in zavist. Podjetniki in delavci, trgovci in kupci, posamezniki okoli in dežele so vedno sebične. Pod temi okoliščinami uveljavljajo različne skupine relativno koristne izume, a se pri tem ne menijo za splošni blagor. Radi tega narašča brezposelnost kot posledica tehničnega napredka. Novi izumi niso olajšali suženstva tudi v najstarejši poznani kulturi ni dobil. Ko so upeljali Rimljani pod Avgustom vodne mlinske, ki so jih spoznali pri vzhodnih narodih, je napovedoval pesnik Antipater Tesalijski "zlato dobo" za sužnje pri mlinskem kamnu. Seveda se je motil. Egipčani so rabili takozvani Arhimedov vijak pri namakanju polja. Rimljani so izrabili te črpalke v rudnikih, kar je pomenilo velik uspeh. Pozneje, v srednjem veku, niso poznali ljudja podobnih strojev ter je poplavlila voda neštevilno rudnikov. Kljub temu so vladali po naprednih španskih srebrnih rudnikih pod Rimljani grozovite razmere. Klasični pisatelji so zapustili pretrpežive slike mučenja na počasno smrt obsojenih rovnih sužnjev. Toda, ali je bila res tehnika odgovorna za to trpljenje? Caillaux obuja silne pomisleke, ko pripoveduje o novi velikanski elektrani v Alzaciji. Stala je 550 milijonov frankov in bo prihodnje leto razsvetlila sedem departementov. Šhajala bo s 125 delavci. To pomeni, da bo izgubilo zaslužek 1075 ljudi izmed onih 1200, ki so bili zaposleni pri dotedanjem elek-

trovodu. Razen tega se elektrika ne bo nič pocenila. Vlada je iz različnih vzrokov naklonila podjetnikom monopolno pravico. Torej po nova elektrarna samo vir dobičkov za velekapitalistično delniško družbo, a ne bo prinesla nikakih ugodnosti odjemalcem. Predavatelj po pravici obsoja tak napredek za te razmere. Toda, ali je odgovoren samo tehniški napredek za te razmere?

Če sežigajo in mečejo v Braziliji kavo v morje, to nikakor ne pomeni, da ne bi moglo človeštvo porabiti zalogo. Tako zvana "nad-produkcija" izvira samo iz sebičnosti pridelovalcev, ki ne marajo znižati sedanje visoke cene. Ko je podarila brazilska vlada dunajskim brezposelnim 600 ton v Hamburgu izkrcane kave, so se takoj dunajski trgovci pritožili vladi in zahtevali odklonitev "dunajskega darila, ki jim bo povzročilo velike izgube". Gospodarska zgodovina dobro ve, da nikakor ne pomeni izdatna letina ali ribolov sreče za pridobivalce in prodajalce, ki se bojijo strahovitega padesen cen. Iz tega razloga so kufirili v Ameriki lokomotive s koruzo ali predelovali v Skandinaviji polenovko v umetna gnojila. Imamo celo v politični ekonomiji tako zvani "Kingov zakon" v obliki enačbe, ki dokazuje, da naraščajo žitne cene v letih lakote neprimerno bolj kakor pomanjkanje kruha. To pomeni, da zaslužijo kmetje pri slabih letini mnogo več kakor v rodovitnih letih. Vsi ti pojavi so posledica nasprotnih, sebičnih zahtev posameznih razredov. Tehnični napredek ni odgovoren za ta razvoj. Caillaux ne razume vzrokov svetovne krize, če predlaga, da se mora "zajeziti znanost" s pomočjo neusmiljenega obdavljanja novih izumov in moderne strojne opreme. Tako politika bi pomenila samo kratkovidno nazadnjaštvo. Zato pa mu pritrdimo tam, kjer poziva človeštvo, da bi se spomnilo velike resnice: "Brezvestna znanost pomeni smrt duha. Ta smrt bo požrla človeštvo, če se ne bo zavedlo nevarnosti".

Res, občutimo v povojnih letih, da brezvestna, nezvestna sebična znanost nikakor ne pogloblja naše kulture, temveč jo podira in pači.

TROCKI SE BO VRNEL

Kodanj, Danska, 1. decembra. Prejšnji poveljnik sovjetske rdeče armade Leon Trocki je odpovedal svoje predavanje pred skupino dijakov v Lundu na Švedskem ter je naznanil, da bo v dveh dneh odpotoval na otok Prinkipo, kjer ima svoj dom, odkar je bil izgnan iz Rusije.

DEBELA PESA

Laurel, Mont., 1. decembra. Farmer W. E. Eltzroth je na svoji farmi pridelal sladkorno peso, ki tehtja z odrezanim listjem 14 in pol funta.

Iz Slovenije.

Slovenska kmetica povila trojčke.

Redka krstna slavnost se je vršila 18. novembra pri krstnem kamnu farne cerkve v Trebnjem. Domači župnik in dekan Ivan Tomazič je krstil tri 12 ur stare in krepke deklice revne družine Jeričeve iz Studence pri Trebnjem. Na Cilko, Mico in Ančko so jih oblihi pri krstnem kamnu in revščina je dobila svoj božji blagoslov. Studence so vas, podgorska vas pri Trebnjem, ki že na zunaj kaže hudo revščino vseh vasčanov. In tu prebiva pod boro slavnato streho revna družina Jeričeva, oče, mati in kup otrok. Oče že od nekdaj nesrečen, mati bolehnata, slaboumna in od gorja vsa strta in onemogla. Usoda jim je zapisala trpljenje.

Komaj je prišla mati Jeričeva iz umobolnice po težkih napadih živčne razdraženosti, že je zanosila. Od tedaj se ji je zdravje boljalo in veselila se je, da postane mati. Pa je dočakala. Se več! Popolnom nepripravljenost manjšem razburjenju je postala mati — trojčkov. Tri krepke deklice je povila in že naslednji dan so jih krstili. Obilen božji blagoslov, pa še sedaj na zimo, je presenetil družinico. Po vasi so zbrali potrebno in krst je bil mogoč. Kako bo pa mogoče življenje? Izposoditi si ne morejo prav ničesar, kako pa, ko nikdo revežu danes ne zaupa več. Dobra botra je preskrbela materi za prvo silo 100 Din in s tem ji čaka vsa nega, ki jo potrebuje, kot porodnica — treh otrok, in s tremi naj si nakupi vse, kar potrebuje za nego svojih hčerke. Da, revščina je in še velika, revščina je trojna. Vse tri novorojene deklice so za silo povile v plenice, krog vrta na trahih pa nosijo listke z napisom: Cilka, Mici, Ančka. Deklice so si tako podobne, da bi jih ne mogel razločiti. In tako je štorika naložila materi še dolžnost paziti, da ostane Cilka Cilka, Ančka Ančka in Mici Mici.

Drzne vlomilske dražbe v Prekmurju.

V zadnjem času so zločinci v Prekmurju prav pridno na delu in poročila o vlomih se kar vrstijo. Eden najdrznejših vlovov je bil izvršen te dni v Rogoševcih. Neznani zlikovci so se po polnoči spravili na Rosenbergovo trgovino, ki je v bližini orožniške postaje. Že to dejstvo dovolj izpričuje predrznost vlomilcev, ki so se lotili temnega posla tik bivališča varnostnih organov. Da bi nemoteno izvedli svoj načrt, so postavili na več strahe straže, ki so bile oborožene s samokresi. Eden zlikovec se je postavil celo pred vrata orožniške postaje, da opozorja da na morebitno nevarnost. Ko so se čutili zločinci do-

Peter Zgaga

Italija je ponudila Avstriji svobodno pristanišče v Trstu.

Ne iz prijateljstva do Avstrije, pač pa zato, da bi Jugoslaviji škodovala.

Avstrija se bo najbrž lepo zahvalila za ponudbo, kajti s svobodnim pristaniščem v Trstu bi pod milim Bogom ne vedela kaj početi.

Isto tako tudi Madžarska ne.

In tako bodo Tržačani tudi v bodoče prekinjali svojo "mater" Italijo.

V svojem pohlepu se je Italija polastila Trsta, ki je bil pred voj-

volj varni, so vlomili v trgovino, ki je bila prav dobro založena z različnim blagom. Plen so znosili na cesto in so se že pripravljali, da odnese blago proč. Prav tedaj pa jih je opazil vaški kovač in hotel o tem obvestiti orožnike. Ko pa je videl pred orožniško postajo temno postavbo, je šel klicati sosede in orožniškega narednika, ki staneje v bližini postaje. Orožniški narednik Hafner je takoj organiziral lov na zločince, ki so začeli bežati. Ker so jim pa bili zasledovalci že tesno za petami, so se poslužili orožja in začeli streljati. K sreči zaradi trde teme ni bil nihče ranjen. Ko so slišeli streljanje, so prihiteli tudi orožniki s postaje na čelu jim poročnik Kopivica, ki je bil tamka v inspekciji. Kljub dolgotrajnemu in napornemu zasledovanju jih niso mogli dobiti. En zasledujočih vaščanov je bil prijel enega roparjev, ki pa se mu je z orožjem v rokah postavil po robu in zbežal.

Tatovi so morali pustiti vse ukradeno blago na cesti in zbežati praznih rok. Vrednost blaga, ki so ga nameravali odnesti, znaša preko 20.000 Din. Očividci trdijo, da je šlo vlomilska tolpa sedem zločincev in da so bili to cigani. V tej smeri se je tudi uvedla preiskava in so vlomilec že na sledu.

Dan prej je bil izvršen prav tako drzen vlom v Gornji Lendavi v Cipotovo trgovino. Tudi tukaj so se zločinci po polnoči spravili na delo, a so imeli tukaj večjo srečo kakor v Rogoševcih. Vdrli so skozi izločeno okno v lokal na ta način, da so zlomili okove na izločbenem oknu ter si pripravili prosto pot. Delali so izredno previdno in tiho, tako da jih ni slišala niti služkinja, ki je spala v sosednji sobi. Tatovi so odnesli različnega blaga v skupni vrednosti preko 10.000 Din. Tudi ti zločinci so baje cigani in kaže, da bodo kmalu izsledeni.

Razumljivo je, da je sprito teh vlovov ljudstvo prestrašeno, a varnostni organi so marljivo na delu, da izsledijo zločince.

no najbolj idealno pristanišče centralne Evrope.

Sedaj pa poganja trava iz tržaškega tlaka, kajti Benetke, Napoli in Genova zahtevajo prednost, la jo tudi imajo.

Trst je nadaljnj dokaz, da je treba le toliko jesti oziroma požreti, kolikor je mogoče prebaviti.

Italija je malo preveč požrla. Trst ji je ostal v želodcu.

Slabi zdravilci je pozvala na pomoč, ko je pozvala Avstrijo in Madžarsko.

Rojaki ne vprašujejo, kaj sem ustrelil na Zahvalni dan v Pennsylvaniji.

Ker nisem lovec po poklicu, se mi ne zdi vredno lagati in zato popravici povem, da nisem ustrelil ničesar.

Vzrokov je bilo dovolj, da se mi je lovstva sreča izjalovila.

Velik vzrok je bil, da nisem imel primerne puške; drugi vzrok, da se nisem pravočasno pobrigal za "hajsene"; tretji pa ta, da sem na potovanju v Pennsylvanijo dospel samo do druge ceste v New Yorku, kjer mi je Šentjanžev Charlie postregel z izbornimi klobasami.

Pristne slovenske klobase pa še tako tolsti zajec ne bita in je menda nikdar ne bo.

Poglaviti vzrok je najbrž, ker ne vem natančno, kje je zajec in če ga bom sploh zagledal. Kapitlno vprašanje je pa, če bi ga ustrelil, ako bi ga zagledal.

Roka namreč ni več taka, kot je bila pred petnajstimi ali dvajsetimi leti.

Od prevelike ljubezni in od prehude prohibicije se je začela nekoliko tresti.

Zadenem če včas, tako sigurno pa nisem kakor nekoč.

Zato sem tudi prišel do zaključka, da je zajec v pennsylvanski sumah jako rizična in negotova zadeva, dočim je Charliejeva klobasa na Drugi cesti v New Yorku sama po sebi umevna in sigurna stvar.

Posebno če je kaj kislega zelja in tenstanega krompirja zraven.

Ker pa baš o zajcih govorim, naj bo še ena o zajcih.

Littlefalški Martinez — saj ga poznate — dolge muštake ima in postrani klobuk ter hodi pokonci kakor dvajsetletni mladenič.

Močan je kakor medved, oči ima ko jastrebi, in če se mu zljubi, ti pove, da je že v Afriki leve streljal. Pa so tako hitro bežali pred njim, da ni mogel sproti basati, streljati tudi ne, še manj pa zadeti.

V Afriki ni nič več — pravi Martinez — Afrika je "bullo". Vse, kar je bilo kaj divjega, je ranjki Roosevelt prepodil. On je kar s kanoni in granatami streljal na leve in desne. Nemara bo njegov švoger Franklin boljši, ki smo ga izvolili za predsednika. V Afriko naj nikar ne hodi, ampak lepo doma naj ostane, prohibicijo naj pusti v miru in pa newyorško zverjalo, da bo že vsaj kaj za piti in kaj za streljati.

Martinez je velik lovec pod Bogom, toda niti najboljši lovec ni vedno razpoložen.

Matija mi poroča, kako sta jeseni zajec streljala.

Dospela sta na trsto poleg gozda.

Sredi trate je sedel zajec in strigel ušesi.

— Ali ga vidiš? — je dihnil Matija. — Streljaj!

— Prej sem ga videl nego ti, — je odvrnil Martinez, pomeril in sprožil.

Počilo je ko na soški fronti, pa zajec je še vedno migal z ušesi. Še enkrat je ustrelil in še enkrat.

Toda zajec je še vedno migal na zadnjih nogah in migal z ušesi. Martinezov ponos je bil užaljen.

— Prokleti bullo — je zamrmral in se začel odpravljati proti domu.

Toda Matija ga je podžgal: —

— Daj, ustrelj še enkrat, najbrže te zajec prej ni slišal.

Če je še enkrat streljal, mi ni znano.

Vem le toliko, da sta tistega dne prišla brez zajca domov.

Naboj, ki ga ima Martinez pripravljen — pa prepustim Matiji.

DEJAVNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANEMALJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NA STOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
1000	\$ 2.50	1000	\$ 2.70
500	\$ 1.25	500	\$ 1.35
250	\$ 0.62	250	\$ 0.67
100	\$ 0.25	100	\$ 0.27
50	\$ 0.12	50	\$ 0.13
25	\$ 0.06	25	\$ 0.06
10	\$ 0.02	10	\$ 0.02

Na vsakem valjku nakazila so oprežena s posredstvom, pošto, v skladu s strani dovoljujejo, da so bolj pogosto.

SEZNAM V AMERIŠKIH DOLARJIH	
Na izplačilo \$ 5.00 morate poslati	\$ 5.70
" " " " " "	\$ 6.00
" " " " " "	\$ 6.30
" " " " " "	\$ 6.60
" " " " " "	\$ 6.90
" " " " " "	\$ 7.20
" " " " " "	\$ 7.50
" " " " " "	\$ 7.80
" " " " " "	\$ 8.10
" " " " " "	\$ 8.40
" " " " " "	\$ 8.70
" " " " " "	\$ 9.00

Priloge k listu v obliki nakazila izplačilo v dolarjih.
Največji nakazila so: CABLE LETTERS in obliki št. 1.
METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
215 West 12th Street New York, N. Y.

Božični Izlet

v Jugoslavijo

priradimo na našim rojakom poznanim parniku

"PARIS" 9. DECEMBRA

Vozni list do Havre na parniku "Paris" \$71.—

Železnica od Havre do Ljubljane — — — \$ 14.73

Vozni list iz New Yorka do Ljubljane in nazaj do New Yorka s parnikom

"Paris" samo — — — \$166.—

(Davek posebej.)

Pišite takoj na brezplačno pošto, da vam pravočasno pripravimo dovoljenje, potne liste in potrebne vizje.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU

215 West 12th Street New York, N. Y.

Mali Oglaš

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

SOVIETSKI ROBINSON

ČENE ZA OGŁASE SO ZMERNE

ok se širokih slojev borečev, se
e uprl Ciganov. "Saj se tega ne

PRAVILNA HRANA ZA DOBRE OČI

nočno slepoto. Livingstone, slavní raziskovalec Afrike, poročal

A ZA DOBRE OČI.

Slagajna Velikega vojvoda	01
Belfegor	02
Box (nomen)	03

BEDA RUSKIH EMIGRANTO

V eni dumajskih ubožnic je um

7 sak

SPANJE SMO SI PRIKRAJ- ŠALI

Janski človek je bil suženj *e-

me. Čim je zašlo sonce, je bilo njegovo življenje končano. Nač je preživel v strahu in grozi, hod se je vsakega šuma. Čim se je pa človek polastil ognja, si je prikrajal spajke, ker je lahko sedel pri ognju, ne da bi se tresel od strahu. Ni bilo več teme, ne strašnega mraka. Človek si je luč polagoma izpopolnjeval. Od navadnega ognja je prišel do trsk, potem je pa spoznal, da se da svetiti tudi z oljem in petrolejem. Ko mu to ni več zadostovalo, se je polastil plina in v najnovejšem času še elektrike.

Z izpopolnjevanjem razsvetljave si je človek podaljševal dan. S tem smo pa vedno bolj prikrajšani na spanju. Najhujši napad na spanje je napravil radio. Stotisoči, da ce-

po milijoni ljudi sede dan za dnem pozno v noč pred radio aparatoma in poslušajo. Tam, kjer so hočili ljudje se nedavno spat s kurami, sede zdaj okrog radio aparatov. Ni kraja na svetu kamor bi ne bil prarod' radio. Celo v polarnih krajih se lovec tihlov in kitov pozno v noč in poslušajo koncerte, ki jim igrajo nalašč za nje tisoče in tisoče kilometrov daleč.

Gorska vasica hodi spat ali pa že spi ob 9., mesteci se pripravljajo k počitku uro pozneje, v mestih žare okna gostiln in kavarn tja čez

podnoč, elemesto pa začnjenja žive-
ti šele ob 10. zvečer. Je to nazadnje-
vanje? Ne. Človek si podaljšuje
delovno življenje, opravi več dela
v času, ki ga je iztrgal temi. Pono-
či sedi raziskovalec nad svojim de-
lom, pisatelj piše romane, novinar
pripravlja za naslednji dan novi-
ne, diplomatje pa hite z letalom
na mednarodno konferenco. Kje
bi bili, da ni nočnega dela. Spanja
imamo vedno manj in če rabi zdej
človek povprečno osem ur, da se
naspí, pride morda čas, ko bo spa-
ti se mnogo manj

K N J I G A R N A
"GLAS NARODA"
216 West 18th Street
New York, N. Y.

POVESTI in ROMANI

Agitator (Kersnik) broš.	31
Andrej Mofer	54
Beneška vedetvalka	31
Belgrajski biser	36
Beli mecen	61
Bele noči, mali junak	64
Balkansko-Turška vojska	21
Balkanska vojska, s slikami	21
Raj in zmag, povest	21
Bingajna Velikega vojvode	21
Beifeger	21
Boy, (roman)	61
Burska vojska	21
Bentin dnevnik	21
Bežične darovi	21
Božja pot na Hladi	21
Božja pot na Šmaral gori	21

Gretnik Lenard, broš.	70
Mimo Sivljenja	20
Moje Sivljenje	25
Romantične duše	50

Čarolnica	25
Cvetina Boregrajška	45
Čuviko	21

Cebellen	28
Črtilce iz življenja na kmetih	30

Drobiz, in razne povesti —
Spisni MUKIČIČI

Daržana, zgodovinska povest	50
Dolbe Erika	40
Dolmatinske pesni	20

Belga roin	50
De Stride in Bittell	70

Doll z orašjem 50

.....(Molko)
Dariusz Szlachetka

Dubrovnik 100 50

Često je pravil; Marinka in Mar-
celjchi

Příloha 33
 Příloha all other v Kapslovicích 41

Vsakovrstne

KNJIGE

**POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO**

se dobi pri

"GLAS NARODA"

216 W. 18th Street New York, N. Y.

POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

VSAKDANJI KRUH

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

Za Glas Naroda priredil I. H.

71

(Nadaljevanje.)

Vsa hiša je bila pokonci. Polna sramu leze Mina skupaj. Polagoma vse utihne; gotovo so ga pomirili. Vendar pa s pridržano sapo še vedno posluša. Slednjič se dvigne. Kako dolgo je pač tam čepela? Bila je vsa trda. Frida kiha in kašlja. Gotovo se je vsa prehladila? O, kam sedaj — kam?!

Nazaj v stanovanje si Mina ne upa. Počasi in težkih korakov stopa po stopnicah iz kleti; najrajši bi se plazila po vseh starih; no, go jo še komaj nosijo Kam — kam?

Pri Bartuševskih se brli luč. Četudi so bili hudi na njo, da je niso niti pozdravljali, potrkala pri njih. Bartuševskijeva v nočni obleki odpre.

— Bartuševski je zgoraj pri vašem možu, — reče tiho in jo potegne čez prag. — Pridite notri!

Nekaj trenutkov se obe ženi molče gledate, nato si prikimate — žalostni. Toda obe se razumete — in jokaje se oklenete okoli vratu. Vse je bilo pozabljeno.

Zjutraj, ko je Mina vedela, da je njen mož šel iz hiše, gre počasi v stanovanje. Danes ne more na delo in če tu tudi zaradi tega izgubi službo. Preslaba je bila.

Kot stara ženica se oprijemlje ročaja ob stopnicah in le s težavo stopa od stopnice do stopnice. Sreče ji bje, ko prime za ključko — kaj, ko bi vendar še bil doma? Nič več ga ni hotela videti — ne, ne, nikdar več!

S pridržano sapo vstopi. Ni ga bilo. Tu je razkopana postelja; rjuhe, blazine, odeje — vse vprek. Tu umazan umivalnik s krvavo vodo. Tu je robec, s katerim si je brisala kri. In tam potemnele kaplje krvi povsod po tleh in na pragu.

In črepinje, črepinje! Jutranje solnce je kazalo vse.

Z globokim vzdihom poklekne Mina pred pečico. O, njen ponos, njen edini okrasek, njena porcelanasta posoda! Samo majhen lonček je še visel nepoškodovan, drugače je sem in tam visel samo ročaj. Vse je bilo razbito, vse! Celo lesene žlice je razbil. Ta divjak!

S tresočo roko pobira črepinje v svoj predpasnik; pri tem se vreže v prst, pa niti ne opazi. Kot uničena čepi na tleh in gleda razdejano.

Tako jo najde Bartuševskijeva, ki je prišla za njo s Frido. S svojo zgovornostjo skuša Mino potolažiti, toda Mina venomer maje z glavjo: — Moja posoda, moja posoda!

Frida, ki je do sedaj začudeno gledala okoli sebe, prične jokati. Bala se je razdejanosti, bala se je celo svoje matere ter se oprime krila gospe Bartuševskijeve.

Tedaj se Mina zave. Lase si pogledi s čela in vstane z globokim vzdihom. Saj ni nič pomagalo; tako je bilo pač! Prične pospravljati in gospe Bartuševskijeve je bila tako prijazna, da je odnesla črepinje.

Solnce se je tako prijetno smejala, kot že dolgo ne, ko Mina pometa, briše in spravlja v red. Težko je bilo odstraniti krvave madeže, ker se je kri prisušila k tlom. Mina jih mora najprej odstrgati z nohtom in potem izmiti.

V nekaj urah je bilo vse pomito, vse stanovanje je očistila in umila celo okna. Vse si ogleda: vse je zopet tako, kot se ne bi bilo nič zgodilo, pa vendar — pogleda na kuhinjsko omaro in njen obraz, ki se je med delom nekoliko razjasnil, zopet potemni.

Opoldne se vendar odloči, da gre prst. Mogoče gospa ne bo jezna, če pride saj za pol dneva. In če malo pohiti, bo z delom tudi gotova. Zdaj ni smela izgubiti nobene službe! Žalostno se ozre na prazno omaro in na premajhno Fridino košaro — kakšni izdatki bodo še! Pot ji stopi na čelo. Prine Frido in gre po stopnicah.

Ko pride Artur okoli polnoči domov, z rokami v hlačnih žepih in navidez brezskrbno žvižgajoč je bila Mina še pokonci. Artur je mislil, da bo že spala. Toda zakasnila se je pri obešanju perila. Ravno slači zaspano Frido.

Ko Artur vstopi, se Mina niti ne meni, temveč pripravlja košaro in kaže možu hrbet.

Samo luna je dajala nekoliko svetlobe. Saj nista imela nobene svetilke več.

Proketo! Artur se prime za zavezano čelo. Rana ga še vedno boli. Sploh se počuti zelo slabo. In če je ravno žvižgal, pač ni žvižgal iz veselja. Prav gotovo je mislila, da je bil zopet v pivnici — toda za to ni imel denarja in tudi nobenega veselja. Ves čas, odkar je prišel z dela, je čepel pri stariših v kleti.

Mati, ki je slutila, da je imel preprič z Mino, mu je prinesla, kar je bilo najboljšega pri hiši ter je med tem rekla marsikatero besedo na Minin račun.

Artur posluša, pa ne reče ničesar. Ko se oče zbudi iz svoje otopenosti in nenadoma reče: — Mina je dobra, — tudi ni oporekal. Ne, ni bila slaba! Ko se slači, jo pogleduje in vižga glasneje. Mina pa se še vedno nič ne zmeni; tudi ne vstane, dasi je Frida že davno zaspala.

Potem pa ne! Njegov potrti obraz se še bolj zatemni. Jezno vrže čevlje na tla, se vrže na posteljo, da zaškriplje.

Luna mu sije naravnost v obraz; neprijetne misli se mu pode po glavi in vendar naglo zaspi. Tedaj pa leže tudi Mina in naglo zaspi.

Mnogo sploh nista govorila med seboj; zdaj nista izpregovorila niti besede. Zjutraj vstaneta, ne da bi voščila dobro jutro, ne da bi si rekla "z Bogom", ko sta šla narazen in ne "dobro večer", kadar sta se zopet videla. In tako gre nekaj dni.

Danes je bila sobota, kónec tedna in zadnji dan, da je šel Artur še v tiskarno.

Zvečer je bil že davno doma, ko pride Mina. Ko vstopi, sedi Artur pri oknu, z roko si opira brado in gleda v večerno nebo.

Oblaki zakrivajo luno; bilo je vlažno in temno.

Mina tiplje okoli, da najde, kar potrebuje. Česar Artur ni še nikdar napravil, je danes zakuril peč in za ženo skuhal kavo. Za to se mu ne zahvali, toda natoči si polno skodelico in Artur jo z veseljem popije, kako srka in požira.

Poteče četrta ure; Mina še vedno sedi pri peči.

Frida se ni šla v posteljo; Artur jo guga v naročju. Spočetka se je branila iti k njemu, toda sčasom jo je privabil k sebi. Zdaj sfi in glavo ima naslonjeno na njegove prsi. Artur pritiska svoje lice na njene mehke lase.

Srkanje preneha.

— Ali je bilo dobro? — vpraša Artur boječe.

Nobenega odgovora. Zopet tihe minute.

Zdaj se bliža njen težki korak k oknu. Hotela mu je vzeti otroka z naročja, toda Artur trdno drži.

— Daj mi, — pravi Mina trdo.

— Ne!

Mina se obrne, sede k mizi, spusti roke in se pripogne naprej. Ali je spala? Njenega dihanja ni bilo slišati. Teška tišina je visela v sobi.

Zdaj se Frida zgane v naročju in vzdihne. Pazno vstane Artur in jo nese v košaro. Potiplje mehko telesce, pogladi po vratu in po rokah in tedaj je razumel, zakaj imajo matere svoje otroke tako radi. Može seveda — ako bi bil sin, potem še!

Ko se zravna od košare, se ozre proti mizi. Mine ne more jasno videti, ker je bila tema. S stegnjeno roko gre proti njej in jo zadene v lice.

— Mina, — ji pravi — ali si huda name? — in jo hoče prijeti.

Mina ga pahne od sebe in nato, kot bi čakala na to vprašanje se zravna in reče:

— Pusti me samo! Tako je pač kakor je. Vsak ima svoj križ.

(Dalje prihodniji.)

V DEVETIH DRŽAVAH 20 MILLJONOV BREZPOSELNIH

Angleški ekonom Hessel Tiltman je izdal knjigo pod naslovom "Križa", ki v nji obravnava sedanjí položaj Evrope. Tiltman se pa ni zanašal na statistično podatke, temveč je sam proučil razmere v Franciji, Belgiji, Danski, Holandski, Nemčiji, Čehoslovaški, Švici, Avstriji in Italiji. Zelo dobro pa pozna tudi razmere v svoji domovini. Na potovanju po Evropi je govoril z mnogimi državniiki in si ogledal vsa večja industrijska podjetja. Zanimal se ni samo za delodajalce, temveč tudi za delavce in uslužbence, posebej je javne kuhinje, zlasti se je pa zanimal za položaj brezposelnih.

Tiltman prihaja do zaključka, da tmi 20 milijonov brezposelnih v omenjenih 9 evropskih državah mnogo hušjo bedo, kakor brezposelní v Angliji. Najbolj žalostne so razmere v Nemčiji, kjer je tudi srednji stan docela obubošan. Mnogo boljše so razmere na Danskem in v drugih pretežno agrarnih državah. V Kodanju so brezposelní vedno čedno oblečeni in kriza se pozna le kot prehodni pojav. Na Čehoslovaškem kažejo najrazveseljivejšo sliko Bat'ina podjetja. Tiltman pravi, da je dobil v Zlinu vtis, da svetovna kriza temu ogromnemu industrijskemu podjetju prizanaša. Avstrijo naziva deželo bankrotov. Na Dunaju si ga zabavale krvratne igle z napisom: — Prosim, ne govorite o krizi. — Dunajčani so se že tako spriznali s težkimi razmerami, da so se začeli norčevati iz njih.

Pa tudi fašistični Italiji gospodarska kriza ni prizanesla. Tudi tam število brezposelnih narašča. Tiltman ceni število brezposelnih v Italiji na en milijon. Pa tudi zaposlenim italijanskim delavcem prede slaba, ker so jim bile mezde tako znižane, da ne zaslužijo niti za najnujnejše stvari. Če pomislimo, da so Italijani glede prehrane zelo skromni, vidimo, da je položaj v Italiji res mnogo težji, kakor se zdi. Znižanje plač in mezd je prisililo ljudi, da so se še bolj omežili in da je danes glavna hrana srednjih in nižjih slojev koruza, odnosno polenta. Kot posledica enostranske prehrane je zopet začela razsajati v zadnjem pokolenju skoraj že naznana bolezen pellagra. V Franciji Tiltman ni našel tako obupnih razmer, kakor v drugih državah, tam široki sloji bede še ne občutijo tako zelo.

Na koncu svoje knjige pravi Tiltman, da ni zdravilnega sredstva proti svetovni krizi, da pa mnogi strokovnjaki vendar le upajo v splošno izboljšanje razmer in vsaj v delno omiljenje krize, zlasti če bodo narodi opustili svoje nacionalne težnje vsaj na gospodarskem polju.

Po statistiki, ki so jo setavili v Ameriki, je glede brezposelnih na prvem mestu Nemčija, ki jih ima več 5.580.000, od teh podpirajo strokovne organizacije 2.900.000. V Angliji je 2.700.000 brezposelnih, v Italiji 1.300.000, na Čehoslovaškem 485.000, v Belgiji 341 tisoč, na Poljskem 288.000, v Avstriji 271.000, v Franciji 262.000, na Holandskem 112.000, v Švici 94.000, na Švedskem 83.000, na Danskem 80.000, Romuniji 38.000, na Madžarskem 32.000 in v Jugoslaviji 23.000.

ZVERINSKI ZLOČIN

Te dni so našli železničarji na tiru berlinske predmestne železnice Am Wedding sedemletno deklico z udrtu lobanjo in hudimi poškodbami. Izkazalo se je, da je nesrečnica Roža Marija Boddin iz berlinskega predmestja.

Deklico so takoj odpeljali v bolnišnico, kjer se je šele po dolgem času zavedla in povedala, da so jo ugrabili neznaní možje ter jo prisilili, da je vlomila v predmestno šolo ter jim prinesla od tam 30 konserv. Ko je bilo to opravljeno, so jo možje pograbil in vrgli na bližnje tirnice v upanju, da jo bodo tam mimo brezi vlaki povozili do smrti in se ne bo za njih dejanje nikoli izvedelo.

Deklica je ležala vsa noč na tirnicah. Čez njeno telo so brzeli nestrsti vlaki, ki pa je niso nič poškodovali. Kolesa lokomotive so ji odrezala samo šop las na vrhu glave. Udrtna na lobanji je nastala pri padcu na tirnice. Policija išče storilce, vendar doslej brez uspeha.

Nenavaden zločin je zbudil splošno ogorčenje.

BLAZNIKOVE
Pratike

za leto 1933

Kdor jo hoče imeti, naj nam piše.

Cena 20c

s poštnino vred.

"Glas Naroda"

216 West 18th Street
New York, N. Y.PROTIŽIDOVSKI IZGREDI
NA POLJSKEM

Varšava, Poljska, 1. decembra. Zadnjih 24 ur je bilo v protižidovskem gibanju na Poljskem ranjenih več sto židov. Največji nemiri so se dogajali v Lvovu, Varšavi, Vilni, Krakovu in Čenstohavi. V vseh teh mestih so se vršili boji med poljskim prebivalstvom in židi in vse židovske trgovine je prebivalstvo oplenilo.

Najhujši spopadi so bili v Lvovu, kjer policija ni mogla razgnati množice, ki je šla več tisoč ljudi. Po celem mestu je bil ustavljen ves promet. Ker policija ni bila kos svoji nalogi, je bilo poslano vojaštvo. Na trgovski akademiji v Lvovu so poljski dijaki pretepli vse židovske dijake, med katerimi je bilo tudi večje število žensk. Žide, ki so se vozili s poulično železnico, so dijaki izvlekli iz vozov in jih pretepli.

V Lvovu, Krakovu in Čenstohovi bo proglašeno vojno stanje.

DRAGI VIOLINISTOVI
PRSTI

Goslač Jan Kubelik je sklenil z neko ameriško zavarovalnico originalno pogodbo za svoje prste. Njegov roke so zavarovane proti raznim nezgodam za skoro 2 milijona frankov.

V specialni razpredelnici, ki predvideva odškodnino za vsak poseben primer, stoji naslednje zavarovalne postavke: sredinee, prstanee in kazalec leve roke vsak 272.000 fr., palec 750.000 fr., mezinice 220 tisoč frankov. Na desni roki je zavarovan prstanee za 272.000 fr., kazalec za 210.000 fr., sredinee za 210.000 fr., mezinice za 90.000 frankov in palec za 47.000 fr. Palec desnice je zategadelj zavarovan za tako majhno vsoto, ker so nekateri virtuozji izjavili, da ta prst ni neobhodno potreben za violinista.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANAAngleško-slovensko
Berilo

(ENGLISH SLOVENE YEAR-BOOK)

Stara cena

\$2.—

Naročite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street
New York CityMETROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

SHIPPING
NEWS

6. decembra:

Saturia in Trst

7. decembra:

Europa v Bremen

Pres. Roosevelt v Havre

8. decembra:

Berlin v Bremen

9. decembra:

PARIS (NOČNI IZLET) Havre

Albert Ballin v Cherbou

Majestic v Cherbou

10. decembra:

Roma v Genova

11. decembra:

Hainburg v Cherbou

12. decembra:

Majestic v Cherbou

Berengaria v Cherbou

Conte di Savoia v Genova

13. decembra:

Hainburg v Cherbou

14. decembra:

Majestic v Cherbou

Berengaria v Cherbou

Conte di Savoia v Genova

15. decembra:

Bremen

Leviathan v Cherbou

21. decembra:

Champlain v Havre

Pres. Harding v Havre

Deutschland v Cherbou

22. decembra:

Dresden v Bremen

23. decembra:

Olympic v Cherbou

24. decembra:

Leviathan v Cherbou

25. decembra:

Manhattan v Havre

New York v Cherbou

26. decembra:

Berengaria v Cherbou

27. decembra:

Lafayette v Havre

31. januarja:

Europa v Bremen

23. decembra:

Olympic v Cherbou

27. decembra:

Europa v Bremen

28. decembra:

New York v Cherbou

30. decembra:

Olympic v Cherbou

4. januarja:

Majestic v Cherbou

Albert Ballin v Cherbou

5. januarja:

Bremen v Bremen

6. januarja:

Rex v Genova

7. januarja:

Lafayette v Havre

11. januarja:

Leviathan v Cherbou

Acquitania v Cherbou

Hamburg v Cherbou

14. januarja:

Champlain v Havre

Europa v Bremen

Conte di Savoia v Genova

18. januarja:

Pres. Harding v Havre

Deutschland v Cherbou

29. januarja:

Olympic v Cherbou

21. januarja:

Pres. Harding v Bremen

Saturia in Trst

Paris v Havre

Veedam v Boulogne sur Mer

25. januarja:

Manhattan v Havre

New York v Cherbou

26. januarja:

Berengaria v Cherbou

28. januarja:

Lafayette v Havre

31. januarja:

Europa v Bremen

SENZACIJONALNA OPRO-
STILNA RAZSODBA

Pred pol letom se je odigrala v nekem hotelu v Nici krvava ljubavna tragedija. Plesalka Kozlovska, ki se je v Lvovu seznanila z nekim hotelirjevim sinom ter ga pregovorila, da je z njo zbežal v Francijo, je ustrelila svojega ljubčka.

Neposredno po dogodku je prepovedovala znanec, da je bila nesreča, ki je zahtevala življenje njene spremljevalca. Ljubček je segel po samokresu, da bi jo napadel, po naključju pa se je čev obrnil proti njemu samemu, nakar se je sprožil petelin, da je omahnil spremljevalca smrtno ranjen na tla. Oblast je po dogodku aretirala plesalko, ki se je morala te dni zagovarjati pred porotnim sodiščem. Vsa solzna je obtoženka pripovedovala, da je njen ljubček najprej potrošil ves njen denar, nato pa jo tako brutalno odganjal od sebe, da ni mogla prenesti odslovitve. Ko ji je izjavil, da bo naslednji dan odpotoval domov na Poljsko, se je odigrala tragedija. Na porotnike je izjavila plesalko tako vplivala, da so jo oprostili.

ZEMLJEVIDI

Stenski zemljevid Slovenije na močnim papirju s platnениmi pregibi 7.50

Pokrajni ročni zemljevidi:

Dravska Banovina 30
Slovenske Gorice, dravske ptijske polje 30
Ljubljansko in mariborsko oblasti 20
Pohorje, Korjak 30
Prekmurje in Međumurje 30

Canada 40

Združenih držav, veliki 40

Mali 15

Nova Evropa 50

Zemljevidi:

Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, vsaki po 25
Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — vsaki po 40

Naročilom je priložen denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

Knjige pošiljamo poštne prosto

"GLAS NARODA"

216 W. 18 Street
NEW YORK

V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

Na Hitrem Ekspresnem Parniku

PARIS

9. DECEMBRA

20. Januaria — 10. Februaria

CHAMPLAIN

21. Decembra — 11